

SARO

Strategische Adviesraad
Ruimtelijke ordening
Onroerend erfgoed

Werkprogramma 2010
Strategische Adviesraad voor ruimtelijke ordening en
onroerend erfgoed

INHOUD

I.	INLEIDING	3
II.	SITUERING: enkele uitgangspunten	3
III.	WERKPROGRAMMA 2010.....	4
III.1	Missie.....	4
III.2	SARO en strategische advisering.....	4
III.3	SARO als forum voor maatschappelijk overleg.....	7
III.4	SARO en organisatorische prioriteiten.....	7

I. INLEIDING

Artikel 18 van het kaderdecreet SAR bepaalt dat een strategische adviesraad een werkprogramma vaststelt, in overleg met de Vlaamse Regering.^{1 2} De Memorie van toelichting verduidelijkt dat dit werkprogramma regelmatig - bij voorkeur jaarlijks – wordt vastgesteld.

Het werkprogramma omvat – volgens de memorie van toelichting - minimaal:

- een overzicht van de werkzaamheden die tijdens het komende werkjaar verwacht worden (met inbegrip van een inhoudelijke situering en omschrijving), waarbij zowel diepgaande adviezen, die een uitgebreide tijdsinvestering of inzet van personeel en middelen vergen, als minder diepgaande en korter lopende adviezen, worden vermeld,
- een planning in de tijd van de advieswerkzaamheden,
- de samenstelling van eventuele werkcommissies.

Het huishoudelijk reglement van de SARO (artikel 33, §1) bepaalt *“het Bureau stelt een ontwerp van werkplan voor aan de Raad, zoals bepaald in art. 18 van het kaderdecreet.”* Artikel 40 van het huishoudelijk reglement stelt verder: *‘De Raad moet steeds zijn goedkeuring hechten aan het werkprogramma. Deze bevoegdheden kunnen niet worden gedelegeerd.’*

II. SITUERING: enkele uitgangspunten

Tijdshorizon 2010

Het werkprogramma is gericht op het werkjaar 2010. In de toekomst overweegt de SARO om naast een jaarlijks werkprogramma ook te werken met een meerjarenprogramma, waarbij de hoofdlijnen van de werking van de SARO uitgetekend worden voor een langere periode (bijvoorbeeld vijf jaar).

Soorten adviezen

Het jaarprogramma geeft in eerste instantie een goede planning van de werkzaamheden van SARO voor het betrokken jaar.

De SARO zal zich in eerste instantie toeleveren op strategische adviezen. Een goede inschatting van de te verwachte adviesvragen ontstaat door verkenning van beleidsnota's, beleidsprogramma's en door overleg (Vlaamse Regering, minister, Vlaams Parlement, overleg raadsleden).

Daarnaast voorziet het jaarprogramma de mogelijkheid van advisering op eigen initiatief.

Flexibel werkprogramma

Het werkprogramma 2010 is 'flexibel'.

Dit houdt in dat er in de loop van het jaar nog thema's bij kunnen komen. De planning zal ruimte moeten laten voor onverwachte adviesvragen. Wanneer het bijvoorbeeld gaat om adviesvragen die niet opgenomen zijn in het werkprogramma, is het duidelijk dat daar (meestal) wordt op ingegaan. Het bureau/raad kan nog wel beslissen over o.a. de aard van het product (briefadvies, omstandig advies), de timing en het te volgen adviesproces. Hier moet immers bewaakt worden dat een overvloed aan (technische) adviesvragen de hoofdopdracht van de SARO (adviseren over de strategische hoofdlijnen van het beleid) niet in het gedrang brengt.

¹ Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden.

² Het decreet SARO en de MvT bevatten geen verdere toelichting over het jaarprogramma.

Indien er nog nieuwe adviezen op eigen initiatief uitgewerkt worden (die niet voorzien zijn in het werkprogramma) dient dit in overleg met het bureau (en de raad) te gebeuren. Het kan ook zijn dat sommige adviezen die voorzien werden in het werkprogramma niet opgenomen worden (omwille van onder meer gebrek aan tijd, geen adviesvraag).

Overleg Vlaamse regering

Het kaderdecreet SAR bepaalt dat het vaststellen van het werkprogramma 'in overleg' met de Vlaamse Regering moet gebeuren. De adviesraad moet bij het uitwerken van het werkprogramma rekening houden met de planning en prioriteiten van de Vlaamse Regering. In onderlinge afspraak tussen de strategische adviesraad en de functioneel bevoegde minister kunnen elementen aan het werkprogramma worden toegevoegd.

De SARO keurde op de raadszitting van 8 juli 2009 een ontwerp van werkprogramma goed.³ Daarna werd overlegd gepleegd met de minister van ruimtelijke ordening Philippe Muyters (op 22 oktober 2009), de minister van onroerend erfgoed Geert Bourgeois (op 18 november) en de voorzitter commissie ruimtelijke ordening Vlaams Parlement Bart Martens (op 17 november 2009). Tevens gebeurde een aftoetsing van het ontwerp werkprogramma met de beleidsnota 2009-2014 ruimtelijke ordening en de beleidsnota 2009-2014 onroerend erfgoed.

Op de raadszitting van 27 januari 2010 keurde de SARO het werkprogramma 2010 definitief goed.

III. WERKPROGRAMMA 2010

III.1 Missie

*'Een strategische adviesraad brengt advies uit over strategische beleidsvraagstukken en de hoofdlijnen van het beleid. Hij draagt op die wijze bij tot het vormen van de beleidsvisie en een interpretatie van maatschappelijke ontwikkelingen. Hij gaat zowel beleidsgericht en reactief te werk, als proactief en anticiperend. Bovendien kan de strategische adviesraad dienen als klankbord voor de politieke verantwoordelijken, voor de toetsing van onuitgewerkte ideeën.'*⁴

III.2 SARO en strategische advisering

1. Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

1.1. Conform artikel 2.1.3, §6, van de Vlaamse Codex RO zal de SARO in het najaar van 2010 om advies worden gevraagd over de herziening op korte termijn van het RSVI (naar aanleiding van het openbaar onderzoek). De SARO bracht 25 juni 2009 een advies uit over de herziening op korte termijn van het RSVI.

1.2. De beleidsnota RO kondigt de opmaak aan van een nieuwe strategisch ruimtelijk beleidsplan. In zijn advies van 16 november 2009 over de beleidsnota RO pleitte de SARO voor een 'pro-actieve aanpak' en voor een aansturing door het Vlaams Parlement. Ter voorbereiding

³ Hierbij is onder meer uitgegaan van een verkenning van de adviesvraagplichten aan de SARO (zie bijlage 1 van dit document).

⁴ Nota Vlaamse Regering. Beter Bestuurlijk Beleid – principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden. VR/2006/1703/DOC 0242 bis

van dit proces wenst de SARO in 2010 een advies op hoofdlijnen uit te brengen over het nieuw strategisch ruimtelijk beleidsplan. Naast procedurele aandachtspunten t.a.v. de opmaak van een RSVII kan in dit advies ook aandacht gaan naar enkele inhoudelijke aandachtspunten.

2. Advies over ruimtelijke planning in Europese context

2.1. In dit advies gaat aandacht naar de verankering van de ruimtelijke planning in het Europees beleid en de ontwikkeling van een ruimtelijk beleid op EU-niveau (EROP Europees Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief, territoriale agenda 2007, groenboek territoriale cohesie). Ook het beleidsveld onroerend erfgoed binnen een Europese context komt in dit advies aan bod. Voor wat betreft de timing van dit advies kan eventueel afgestemd worden op het Belgisch EU voorzitterschap in de tweede helft van 2010. Samenwerking wordt nagestreefd met de CRAT Wallonië en de GOC Brussel.

3. Onroerend erfgoed

3.1. Ter voorbereiding van het nieuwe decreet OE opteert de minister voor het uitwerken van een groenboek 'de archeologienota.' Tijdens het overleg met de minister op 18 november 2009 werd door de minister voorgesteld dat de SARO op eigen initiatief een insteek zou leveren. SARO streeft naar een advies op hoofdlijnen, periode januari-februari 2010.

3.2 De beleidsnota OE kondigt aan dat tijdens het tweede jaar van de regeerperiode een ontwerp onroerend erfgoeddecreet zal opgemaakt worden. Concreet betekent dit dat de SARO nog in 2010 een adviesvraag zal ontvangen over het nieuwe decreet OE. In dit ontwerpdecreet zal tevens de basis worden gelegd voor een decretaal verankerd premiestelsel.

3.3 De SARO legde in zijn adviezen over de beleidsnota OE en de beleidsnota RO onder meer de nadruk op de noodzakelijke afstemming tussen beide beleidsdomeinen. Tijdens het overleg met de minister op 18 november 2009 werd dit door de minister als specifiek aandachtspunt benadrukt. De SARO zal in 2010 een advies uitbrengen over de samenhang en afstemming tussen onroerend erfgoed en ruimtelijke ordening.

4. Advies over ruimte en mobiliteit

4.1. Vermoedelijk zal het nieuw mobiliteitsplan in het voorjaar van 2010 voor advies worden voorgelegd aan enkele strategische adviesraden (o.a. SARO). De SARO bracht op 9 september 2009 advies uit over de scenariostudie ten behoeve van het nieuwe mobiliteitsplan.

5. Advies handhavingsplan

5.1. Het Vlaamse Regeerakkoord 2009-2014 voorziet dat de Vlaamse Regering een handhavingsplan vaststelt binnen zes maanden na haar aantreden. Het ontwerpplan moet - ten laatste vier maanden na het aantreden van de regering - door de administratie die belast is met het toezicht en de handhaving voor de ruimtelijke ordening, voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

6. Advies grond- en pandenbeleidsplan

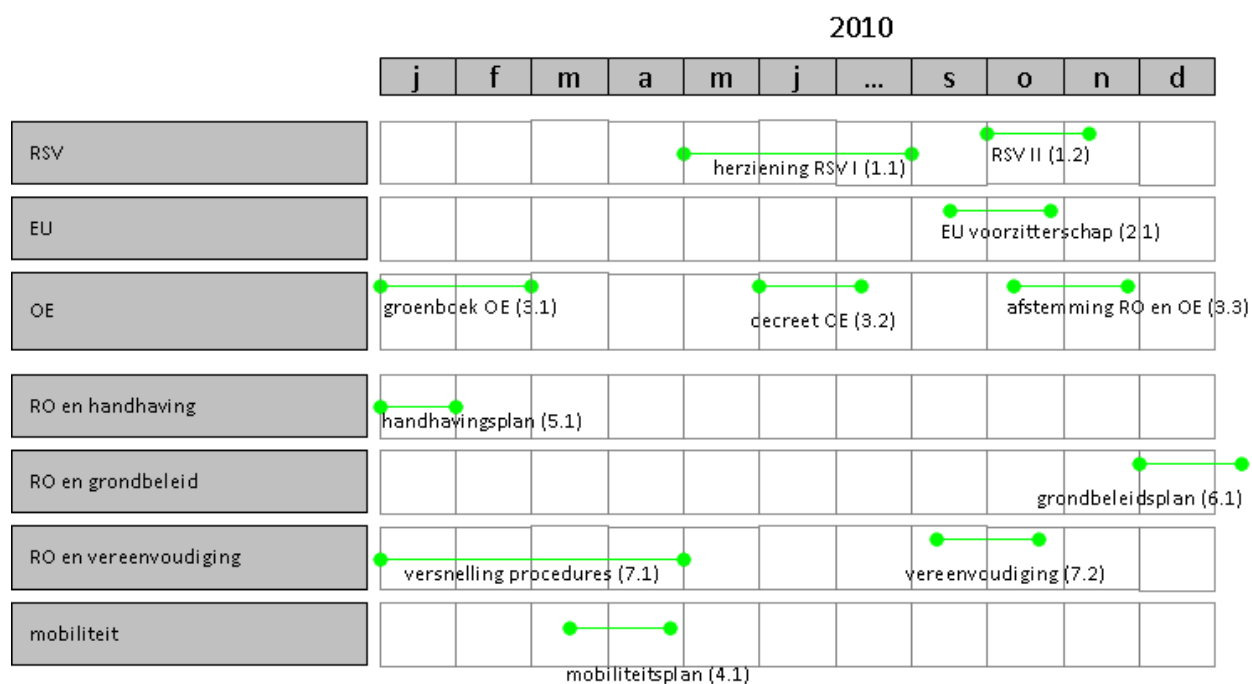
6.1. Het Vlaams Regeerakkoord 2009-2014 kondigt de opmaak aan van een grond- en pandenbeleidsplan. Het Decreet grond- en pandenbeleid bepaalt dat het ontwerp grond- en pandenbeleidsplan voor advies aan de SARO zal voorgelegd worden.

7. Advies 'vereenvoudiging'

De beleidsnota 2009-2014 RO zet zeer sterk in op 'vereenvoudiging' en 'versnelling'. Twee pistes zullen gevolgd worden

7.1. Advies op korte termijn (begin 2010) over versnelling van grote projecten; onder meer naar aanleiding van de speciale commissie die hiertoe is opgestart in het Vlaams Parlement.

7.2. Advies ten gronde op lange termijn over de mogelijkheden tot vereenvoudiging onder meer op basis van de studie "ruimtelijke ordening en sectorwetgeving: voorstellen tot vereenvoudiging".

III.3 SARO als forum voor maatschappelijk overleg

Voorgaande paragraaf geeft een overzicht van de adviezen. Daarnaast is het echter belangrijk om binnen SARO aandacht te hebben voor de verdere uitbouw van SARO als maatschappelijk adviesorgaan en de positionering van de SARO binnen het adviesradenlandschap.

- expliciteren van de rol en de plaats van de SARO binnen het breder maatschappelijk debat,
- forum voor overleg,
- informatiebron voor de raadsleden, publiek, politiek: hoorzittingen organiseren, nieuwsbrief, ...
- sterker nadruk op visievorming op langere termijn en beleidssetting
- aandacht voor interne afstemming SARO en andere overlegstructuren: Vlacoro, KCML,
- aandacht voor afstemming andere strategische adviesraden in Vlaanderen (o.a. SERV, MORA, Minaraad, Vlaams Woonraad) en elders (VROM-raad, CRAT),
- uitwerking protocol dat de samenwerking vastlegt met de beleidsraad,
- overleg met de parlementaire commissie ruimtelijke ordening.

III.4 SARO en organisatorische prioriteiten

Dit deel gaat verder in op de interne processen binnen de Raad. De Raad zal werk maken van de uitbouw van processen die de optimale werking van de Raad moeten ondersteunen.

1. sturing: bureau, huishoudelijk reglement, raadswerking,
2. interne werkgroepsprocessen,
3. externe communicatie: huisstijl (o.a. logo), uitbouw website, nieuwsbrief, perswerking, jaarverslag,
4. externe relaties: samenwerken andere SAR, internationale samenwerking,
5. personeelsbeleid: verdere uitbouw van het secretariaat, vorming en opleiding,
6. budgetbeheer: boekhouding, begroting,
7. logistiek en organisatie.

Een clustering binnen werkvelden wordt in 2010 onderzocht. Mogelijke werkvelden zijn:

- strategische planning
- beleidsoverschrijdend/beleidsafstemmend vb. ruimte en mobiliteit, ruimte en milieu, ruimte en wonen
- participatie en lokale besturen: de maatschappelijke participatie van actoren en doelgroepen aan de voorbereiding en uitvoering van het ruimtelijk beleid, de rol van en de samenwerking met lokale besturen en de participatie op dat niveau (gecoro, procoro, ...)
- onroerend erfgoed en landschap

Voor elk van de werkvelden wordt een werkgroep samengesteld, bestaande uit raadsleden en eventueel enkele experts.

Bijlage 1: verkenning taakstelling SARO

Het SARO-decreet (artikel 3) stelt dat de SARO de opdracht heeft tot het uitbrengen van advies (uit eigen beweging of op verzoek) over⁵:

- . de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed,
- . voorontwerpen van decreet met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (verplichte adviesvraag),
- . voorstellen van decreet,
- . ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, (die de Vlaamse Regering beschouwt als basisuitvoeringsbesluiten inzake RO en OE en die daarom van strategisch belang zijn) met uitzondering van de ontwerpen van besluit inzake de individuele beschermingsdossiers met betrekking tot onroerend erfgoed (verplichte adviesvraag),
- . ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de staat, met andere gemeenschappen of gewesten of in internationaal verband (verplichte adviesvraag),
- . beleidsvoornemens, beleidsplannen en in voorbereiding zijnde regelgeving op het niveau van de Europese Unie, alsook over in voorbereiding zijnde internationale verdragen (deze taak staat in kaderdecreet maar niet in decreet SARO),
- . bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie over de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed,
- . de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed volgen en interpreteren,
- . reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed;

De Vlaamse codex RO legt volgende adviesvraagplichten voor de SARO vast:

- . Artikel 2.1.3 §2: *“De Vlaamse regering stelt het ontwerp van het ruimtelijk structuurplan voorlopig vast na advies van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening en na het daaropvolgende advies van de strategische adviesraad.”*
- . Artikel 2.1.3 §6: *“De Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening bundelt en coördineert alle adviezen, bezwaren en opmerkingen voor de strategische adviesraad, die binnen zestig dagen na het einde van het openbaar onderzoek een gemotiveerd advies uitbrengt bij het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering.”*
- . Artikel 2.1.5 §3: *“De regels voor de opmaak van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zijn eveneens van toepassing op de herziening ervan”.*
- . Artikel 3.1.3 §6: (geïntegreerde plannings- en uitvoeringsprocedure): *“De Vlaamse regering onderwerpt het voorontwerp van structuurplanaanpassing daarenboven aan het advies van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening en aan het daaropvolgende advies van de strategische adviesraad.”*
- . Artikel 6.1.4 §2: *“De Vlaamse Regering stelt het handhavingsplan vast op grond van: 1° een ontwerpplan, opgemaakt door de gewestelijke administratie, belast met het toezicht en de handhaving inzake ruimtelijke ordening, na overleg met relevante handhavingsinstanties; 2° de adviezen van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, de strategische adviesraad en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten over het*

⁵ Decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. (B.S. 07.06.2006).

ontwerpplan.”

Het decreet Grond- en Pandenbeleid legt volgende adviesvraagplicht voor de SARO vast:

- . Artikel 2.2.2: *“§ 1. Het grond- en pandenbeleidsplan wordt vastgesteld na advies van 1° de strategische adviesraad ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, 2° de Vlaamse Woonraad, 3° de SERV en 4° de Minaraad”.*

Het decreet van 20 maart 2009 betreffende het Mobiliteitsbeleid formuleert de adviesvraagplicht aan de SARO over het Mobiliteitsplan:

- . Artikel 13, § 2, *“De Vlaamse Regering legt het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen bij de aanvang van het openbaar onderzoek voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en aan de SARO, die binnen de termijn, vermeld in § 1, eerste lid, hun advies bezorgen aan de MORA.”.*

Het decreet Oppervlakedelfstoffen legt volgende bepaling inzake de SARO vast:

- . Artikel 3, § 4bis van het besluit van 26 maart 2004 betreffende de uitvoering van het decreet oppervlakedelfstoffen *“§ 4bis. Na verwerking van het advies van de ambtelijke stuurgroep wordt het voorontwerp toegankelijk gemaakt via het internet en wordt het door de afdeling, bevoegd voor natuurlijke rijkdommen gedurende zestig kalenderdagen ter inzage gelegd... Tevens wordt het voorontwerp op dat moment ter informatie overgemaakt aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en aan de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.”*